

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

avis 73.335/4
du 3 mai 2023

advies 73.335/4
van 3 mei 2023

sur

over

un avant-projet d'ordonnance
de la Région de
Bruxelles-Capitale 'portant
assentiment au Protocole
complémentaire à l'Accord de
siège du 27 janvier 1993 entre
le Royaume de Belgique et
l'Association européenne de
Libre-échange, fait à Bruxelles
le 24 novembre 2022'

een voorontwerp van
ordonnantie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest
'houdende instemming met het
Aanvullend Protocol bij het
zetelakkoord van
27 januari 1993 tussen het
Koninkrijk België en de
Europese
Vrijhandelsassociatie, gedaan
te Brussel op
24 november 2022'

Le 27 mars 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet d'ordonnance 'portant assentiment au Protocole complémentaire à l'Accord de siège du 27 janvier 1993 entre le Royaume de Belgique et l'Association européenne de Libre-échange, fait à Bruxelles le 24 novembre 2022'.

L'avant-projet a été examiné par la quatrième chambre le 3 mai 2023. La chambre était composée de Martine BAGUET, président de chambre, Luc CAMBIER et Bernard BLERO, conseillers d'État, Christian BEHRENDT, assesseur, et Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par Yves CHAUFFOUREAUX, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Martine BAGUET.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 3 mai 2023.

*

Op 27 maart 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van ordonnantie 'houdende instemming met het Aanvullend Protocol bij het zetelakkoord van 27 januari 1993 tussen het Koninkrijk België en de Europese Vrijhandelsassociatie, gedaan te Brussel op 24 november 2022'.

Het voorontwerp is door de vierde kamer onderzocht op 3 mei 2023. De kamer was samengesteld uit Martine BAGUET, kamervoorzitter, Luc CAMBIER en Bernard BLERO, staatsraden, Christian BEHRENDT, assessor, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Yves CHAUFFOUREAUX, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Martine BAGUET.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 3 mei 2023.

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet[‡], à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

FORMALITÉ PRÉALABLE

1. Lors de l'approbation¹ de l'avant-projet d'ordonnance examiné, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale a notamment chargé le Ministre compétent pour les relations extérieures de le soumettre à l'avis de Brupartners.

Interrogé sur ce point, le délégué du Ministre a confirmé le 29 mars 2023 ne pas encore avoir reçu cet avis.

Il revient à l'auteur de l'avant-projet de veiller à l'accomplissement complet de cette formalité préalable.

COMPÉTENCE

2. Dans son avis n° 72.792/VR donné le 17 février 2023 sur un avant-projet de décret (Communauté et Région flamandes) portant assentiment au même protocole additionnel, la section de législation a formulé l'observation suivante :

« De Werkgroep Gemengde Verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten 'over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen', heeft op zijn vergadering van 18 mei 2021 het Aanvullend Protocol gekwalificeerd als gemengd "federaal/gemeenschappen/gewesten/GGC". De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen.²

Met die kwalificatie kan worden ingestemd, in zoverre met de term "gemeenschappen" ook de Franse Gemeenschapscommissie wordt bedoeld³ ».

Cette observation vaut également pour l'avant-projet d'ordonnance examiné.

[‡] S'agissant d'un avant-projet d'ordonnance, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

¹ En sa séance du 15 juillet 2021.

² Note de bas de page n° 3 de l'avis cité : Wat werd bevestigd in het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen van 14 september 2021.

³ Note de bas de page n° 4 de l'avis cité : Zie ook opmerking 4.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET

3. L'intitulé et l'article 2 de l'avant-projet seront revus, afin d'y mentionner l'intitulé exact du Protocole additionnel entre le Royaume de Belgique et l'Association européenne de libre-échange, fait à Bruxelles le 24 novembre 2022.

EXAMEN DU PROTOCOLE

4. Dans l'avis n° 72.792/VR, la section de législation a formulé l'observation suivante :

« Aanhef en ondertekeningsformule

In de aanhef van het Aanvullend Protocol wordt vermeld dat het Koninkrijk België wordt vertegenwoordigd door de federale regering, de Vlaamse Regering, de Franse Gemeenschapsregering, de Waalse Regering, de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschapsregering. Een analoge vermelding komt voor in de ondertekeningsformule.

De afdeling Wetgeving heeft al bij herhaling opgemerkt dat die bewoordingen zo opgevat moeten worden dat ze ook slaan op de Franse Gemeenschapscommissie, aangezien die ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet bevoegdheden van de Franse Gemeenschap uitoefent ⁴ ».

Cette observation vaut également pour l'avant-projet d'ordonnance examiné.

*

⁴ *Note de bas de page n° 5 de l'avis cité* : Zie in die zin met name adv.RvS 69.854/2/V van 10 augustus 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 15 december 2021 'portant assentiment à l'Accord de partenariat stratégique entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et le Japon, d'autre part, fait à Tokyo le 17 juillet 2018', *Parl.St.* Parl.F.Gem. 2021-22, nr. 302/1, 13-14 (opmerking 3).

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp,[‡] de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

VOORAFGAAND VORMVEREISTE

1. Bij de goedkeuring¹ van het voorliggende voorontwerp van ordonnantie heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering meer bepaald de minister bevoegd voor Externe Betrekkingen ermee belast het voor advies voor te leggen aan Brupartners.

Naar aanleiding van een vraag in dat verband heeft de gemachtigde van de minister bevestigd dat hij dat advies op 29 maart 2023 nog niet ontvangen heeft.

De steller van het voorontwerp dient erop toe te zien dat dat voorafgaand vormvereiste volledig vervuld wordt.

BEVOEGDHEID

2. In advies 72.792/VR van 17 februari 2023 over een voorontwerp van decreet (Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest) tot instemming met hetzelfde Aanvullend Protocol heeft de afdeling Wetgeving de volgende opmerking gemaakt:

“De Werkgroep Gemengde Verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten ‘over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen’, heeft op zijn vergadering van 18 mei 2021 het Aanvullend Protocol gekwalificeerd als gemengd ‘federaal/gemeenschappen/gewesten/GGC’. De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen.²

Met die kwalificatie kan worden ingestemd, in zoverre met de term ‘gemeenschappen’ ook de Franse Gemeenschapscommissie wordt bedoeld.³”

Die opmerking geldt eveneens voor het voorliggende voorontwerp van ordonnantie.

[‡] Aangezien het om een voorontwerp van ordonnantie gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

¹ Op haar vergadering van 15 juli 2021.

² Voetnoot 3 van het geciteerde advies: Wat werd bevestigd in het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen van 14 september 2021.

³ Voetnoot 4 van het geciteerde advies: Zie ook opmerking 4.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

3. Het opschrift en artikel 2 van het voorontwerp moeten aldus herzien worden dat daarin het correcte opschrift vermeld wordt van het Aanvullend Protocol tussen het Koninkrijk België en de Europese Vrijhandelsassociatie, gedaan te Brussel op 24 november 2022.

ONDERZOEK VAN HET PROTOCOL

4. In advies 72.792/VR heeft de afdeling Wetgeving de volgende opmerking gemaakt:

“Aanhef en ondertekeningsformule

In de aanhef van het Aanvullend Protocol wordt vermeld dat het Koninkrijk België wordt vertegenwoordigd door de federale regering, de Vlaamse Regering, de Franse Gemeenschapsregering, de Waalse Regering, de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschapsregering. Een analoge vermelding komt voor in de ondertekeningsformule.

De afdeling Wetgeving heeft al bij herhaling opgemerkt dat die bewoordingen zo opgevat moeten worden dat ze ook slaan op de Franse Gemeenschapscommissie, aangezien die ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet bevoegdheden van de Franse Gemeenschap uitoefent.⁴”

Die opmerking geldt eveneens voor het voorliggende voorontwerp van ordonnantie.

LE GREFFIER – DE GRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

Anne-Catherine VAN GEERSDAELE

Martine BAGUET

⁴ Voetnoot 5 van het geciteerde advies: Zie in die zin met name adv.RvS 69.854/2/V van 10 augustus 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 15 december 2021 ‘portant assentiment à l’Accord de partenariat stratégique entre l’Union européenne et ses États membres, d’une part, et le Japon, d’autre part, fait à Tokyo le 17 juillet 2018’, *Parl.St.* Parl.F.Gem. 2021-22, nr. 302/1, 13-14 (opmerking 3).